

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2018. december 13. *

„Előzetes döntéshozatal – Államok által nyújtott támogatások – Az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése – Az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése – Közzolgálati műsorszolgáltató szervezetek – Finanszírozás – Tagállami szabályozás, amely arra kötelez minden, belföldön lakóhellyel rendelkező nagykorú személyt, hogy a közzolgálati műsorszolgáltatóknak díjat fizessen”

A C-492/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Landgericht Tübingen (tübingeni regionális bíróság, Németország) a Bírósághoz 2017. augusztus 11-én érkezett, 2017. augusztus 3-i határozatával terjesztett elő

a **Südwestrundfunk**

és

Tilo Rittinger,

Patrick Wolter,

Harald Zastera,

Dagmar Fahner,

Layla Sofan,

Marc Schulte

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: T. von Danwitz, a hetedik tanács elnöke, a negyedik tanács elnökeként eljárva, K. Jürimäe (előadó), C. Lycourgos, Juhász E. és C. Vajda bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: K. Malacek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2018. július 4-i tárgyalásra,

* Az eljárás nyelve: német.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Südwestrundfunk képviselőjében H. Kube Hochschullehrer,
- a német kormány képviselőjében T. Henze és J. Möller, meghatalmazotti minőségben,
- a svéd kormány képviselőjében A. Falk, H. Shev, C. Meyer-Seitz, L. Zettergren és A. Alriksson, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében K. Blanck-Putz, K. Herrmann, C. Valero és G. Braun, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2018. szeptember 26-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 49., EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikknek, az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 11. cikkének és az emberi jogok és lényeges szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én aláírt európai egyezmény (a továbbiakban: EJE) 10. cikkének, valamint az egyenlő bánásmód és a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Südwestrundfunk (a továbbiakban: SWR), regionális közjogi műsorszolgáltató szervezet, valamint Tilo Rittinger, Patrick Wolter, Harald Zastera, Marc Schulte, Layla Sofan és Dagmar Fahner között folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, amelynek tárgyát azon végrehajtható okiratok képezik, amelyeket az SWR abból a célból állított ki, hogy utóbbiaktól beszedjék az általuk meg nem fizetett műsorszolgáltatási hozzájárulást.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 659/1999/EK rendelet

- 3 Az [EUMSZ 108. cikk] alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL 1999. L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) 1. cikke kimondja:

„E rendelet alkalmazásában:

- a) a »támogatás«: bármely olyan intézkedés, amely megfelel [az EUMSZ 107. cikk] (1) bekezdésében megállapított összes feltételnek;
- b) a »létező támogatás«:
 - i. [...] minden támogatás, amely a Szerződésnek az érintett tagállamokban történő hatálybalépését megelőzően már létezett, vagyis az olyan támogatási programok és egyedi támogatások, amelyeket a Szerződés hatálybalépése előtt vezettek be, és azt követően is alkalmazhatók;
 - ii. engedélyezett támogatás, azaz olyan támogatási programok és egyedi támogatások, amelyeket a Bizottság vagy a Tanács engedélyezett;

[...]

- c) az »új támogatás«: olyan támogatás, azaz támogatási program és egyedi támogatás, amely nem létező támogatás, beleértve a létező támogatások módosítását is;

[...]”

- 4 A 659/1999 rendeletet hatályon kívül helyezte az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2015. július 13-i (EU) 2015/1589 tanácsi rendelet (HL 2015. L 248., 9. o.). Ez utóbbi rendelet a jelen ítélet előző pontjában idézettekkel egyező fogalom meghatározásokat tartalmaz.

A 794/2004/EK rendelet

- 5 A 659/1999 rendelet végrehajtásáról szóló, 2004. április 21-i 794/2004/EK bizottsági rendelet (HL 2004. L 140., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 4. kötet, 3. o.; helyesbítés: HL 2011. L 114., 7. o.) 4. cikke, amelynek címe „Egyszerűsített bejelentési eljárás a létező támogatás meghatározott módosításaihoz”, így rendelkezik:

„(1) A 659/1999 rendelet 1. cikkének c) pontja alkalmazásában létező támogatás módosítása alatt – a tisztán formai vagy adminisztratív jellegű módosítások kivételével – minden olyan változtatás értendő, amely nem befolyásolhatja a támogatási intézkedésnek a közös piaccal való összeegyeztethetőségének értékelését. A létező támogatási program eredeti költségvetésének legfeljebb 20%-os emelése azonban nem tekinthető a fennálló támogatási program módosításának.

(2) A létező támogatás következő változásait a II. mellékletben szereplő egyszerűsített bejelentési formanyomtatványon kell bejelenteni:

- a) engedélyezett támogatási program költségvetésének 20%-ot meghaladó emelése;
- b) létező engedélyezett támogatási program legfeljebb hat évvel történő meghosszabbítása a költségvetése emelése mellett vagy anélkül;
- c) engedélyezett támogatási program alkalmazására vonatkozó feltételek szigorítása, a támogatási intenzitás csökkentése vagy az elszámolható költségek csökkentése

A Bizottság a lehető legnagyobb mértékben törekszik arra, hogy egy hónapon belül határozatot hozzon az egyszerűsített bejelentési formanyomtatványon bejelentett támogatásokról.

[...]”

A német jog

- 6 A szövetségi tartományok 1991. augusztus 31-én megkötötték a Staatsvertrag für Rundfunk und Telemedien szerződést (a műsor- és telemédiaszolgáltatásról szóló államszerződés, GBl. 1991., 745. o.), amelyet legutóbb a 2015. december 3-i 19. Rundfunkänderungsstaatsvertrag (19. módosító

államszerződés, GBI. 2016., 126. o.; a továbbiakban: műsorszolgáltatási államszerződés) módosított. E szerződés 12. cikke, amelynek címe „Megfelelő pénzügyi támogatás, a pénzügyi kiegyenlítés elve”, a következőképpen rendelkezik:

„(1) A pénzügyi támogatásnak lehetővé kell tennie, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatás ellássa az alkotmányos és törvényes feladatait; különösen biztosítani kell a közszolgálati műsorszolgáltatás fenntartását és fejlesztését.

(2) A regionális műsorszolgáltató szervezetek közötti pénzügyi kiegyenlítés elve szerves részét képezi az [Arbeitsgemeinschaft der öffentlichrechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland (ARD) (a Németországi Szövetségi Köztársaság közszolgálati műsorszolgáltató szervezeteinek munkaközössége)] finanszírozási rendszerének; különösen biztosítja, hogy a Saarländischer Rundfunk (saar-vidéki műsorszolgáltató) és a Radio Bremen (brémai rádió) szervezetek megfelelően el tudják látni a feladataikat. A pénzügyi kiegyenlítési alap összegét és ezen alap műsorszolgáltatási hozzájáruláshoz való igazítását a Rundfunkfinanzierungsstaatsvertrag (a műsorszolgáltatás finanszírozásáról szóló államszerződés) határozza meg.”

7 A műsorszolgáltatási államszerződés „Finanszírozás” című 13. cikkének szövege szerint:

„A közszolgálati műsorszolgáltatás finanszírozása a műsorszolgáltatási hozzájáruláson, valamint a reklám- és egyéb bevételeken keresztül történik; a finanszírozás fő forrása a műsorszolgáltatási hozzájárulás. A megbízatása keretében külön ellenszolgáltatás fejében műsorok és ajánlatok szolgáltatása nem megengedett; [...]”

8 E szerződésnek „A közszolgálati műsorszolgáltatás finanszírozási igénye” című 14. cikke kimondja:

„(1) A közszolgálati műsorszolgáltatás finanszírozási igényeit a gazdaságosság és hatékonyság elvei alapján, ideértve az ehhez kapcsolódó észszerűsítési lehetőségeket is, a regionális műsorszolgáltató szervezetek által bejelentett, az ARD keretében együttműködő műsorszolgáltató szervezetek, [a Zweites Deutsches Fernsehen (ZDF) (második német televízió)] valamint a »Deutschlandradio« közjogi szervezet finanszírozási előrejelzései alapján az unabhängige Kommission zur Überprüfung und Ermittlung des Finanzbedarfs der Rundfunkanstalten (a közszolgálati műsorszolgáltató szervezetek pénzügyi igényeinek felügyeletét és megállapítását végző független bizottság) rendszeresen ellenőrzi és megállapítja.

(2) A pénzügyi igények felülvizsgálata és megállapítása során különösen az alábbiakat kell alapul venni:

1. a fennálló rádióműsorok, valamint az összes szövetségi tartomány államszerződése által jóváhagyott televíziós műsorok versenyképes fenntartása (fenntartási igény),
2. a tartományi jog alapján megengedett új rádióműsorok, az audiovizuális műsorok előállítására és terjesztésére vonatkozó új műsorszolgáltatási műszaki lehetőségek részesedése, valamint a műsorszolgáltatás új formáinak kialakítására vonatkozó lehetőség (fejlesztési igény),
3. a költségek általános alakulása és a költségek sajátos alakulása a médiaágazatban,
4. a hozzájárulásból származó bevételek, valamint a reklám- és egyéb bevételek alakulása,
5. azon többletek befektetése, kamatozása és célhoz kötött felhasználása, amelyek azáltal keletkeznek, hogy az ARD keretében együttműködő műsorszolgáltató szervezetek, a ZDF vagy a Deutschlandradio éves összbevételei meghaladják a feladatuk teljesítésével összefüggő ráfordításokat.

[...]

(4) A hozzájárulást államszerződés rögzíti.”

- 9 Baden-Württemberg tartomány (Németország) a legutóbb a 2015. december 3-i 19. módosító államszerződés 4. cikke által módosított 2011. október 18-i baden-württembergisches Gesetz zur Geltung des Rundfunkbeitragsstaatsvertrags (a műsorszolgáltatási hozzájárulásról szóló államszerződés végrehajtásáról szóló baden-württembergi törvény; a továbbiakban: a műsorszolgáltatási hozzájárulásról szóló törvény) révén végrehajtotta a műsorszolgáltatási államszerződést, amely előírta a korábbi díj 2012. december 31-ével való megszüntetését és e hozzájárulás bevezetését. Ez a törvény meghatározza e hozzájárulás beszedésének szabályait, amelynek megfizetésére a fizetésre kötelezettek 2013. január 1-jétől kötelesek. E törvény 1. §-a előírja:

„A műsorszolgáltatási hozzájárulás célja a [műsorszolgáltatási államszerződés] 12. cikkének (1) bekezdése értelmében vett közszolgálati műsorszolgáltatás és az ugyanezen államszerződés 40. cikkében meghatározott feladatok megfelelő finanszírozásának biztosítása.”

- 10 A műsorszolgáltatási hozzájárulásról szóló törvény 2. §-a, amelynek címe „Műsorszolgáltatási hozzájárulás a magánszektorban”, így rendelkezik:

„(1) A magánszektorban minden lakás után műsorszolgáltatási hozzájárulást kell fizetni, amely a lakás birtokosát (a hozzájárulás fizetésére kötelezettet) terheli.

(2) A lakás birtokosa minden olyan nagykorú személy, aki a lakásban lakik. A lakás birtokosának tekintendő minden olyan személy, aki

1. a lakcímnnyilvántartásra vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően ott van bejelentve, vagy

2. a lakásra vonatkozó bérleti szerződésben bérlőként van feltüntetve.

[...]

(3) Több fizetésre kötelezett az Abgabenordnung (az adózás rendjéről szóló törvény) 44. §-ának megfelelően a hozzájárulás megfizetéséért egyetemleges kötelezettként felel. [...]

(4) A műsorszolgáltatási hozzájárulást nem kell megfizetni azon fizetésre kötelezetteknek, akik az 1964. augusztus 6-i Gesetz zu dem Wiener Übereinkommen vom 18. April 1961 über diplomatische Beziehungen (a diplomáciai kapcsolatokról szóló 1961. április 18-i bécsi szerződésről szóló törvény, BGBl. 1964. II, 957. o.) 2. cikke vagy ennek megfelelő más rendelkezések alapján kiváltságokat élveznek.”

- 11 A műsorszolgáltatási hozzájárulásról szóló törvény 10. §-a értelmében:

„(1) A műsorszolgáltatási hozzájárulásból származó bevétel a regionális műsorszolgáltató szervezetet és a Rundfunkfinanzierungsstaatsvertrag (a műsorszolgáltatás finanszírozásáról szóló államszerződés) keretében meghatározott mértékben a [ZDF-et], a Deutschlandradiót, valamint a Landesmedienanstaltot (regionális médiaszervezet) illeti, amelyek területén a hozzájárulás fizetésére kötelezettek lakása vagy telephelye található, vagy a gépjárművet nyilvántartásba vették.

[...]

(5) A hátralékos műsorszolgáltatási hozzájárulást az illetékes regionális műsorszolgáltató szervezet állapítja meg. [...]

(6) A hozzájárulást megállapító határozatokat közigazgatási végrehajtási eljárásban hajtják végre. [...]

(7) Minden regionális műsorszolgáltató szervezet az ezen államszerződésben ráruházott feladatokat, valamint az ezekhez kapcsolódó jogokat és kötelezettségeket egészben vagy részben a regionális műsorszolgáltató szervezeteknek egy jogi személyiséggel nem rendelkező közjogi társulás keretében működtetett szervén keresztül teljesíti. A regionális műsorszolgáltató szervezet jogosult arra, hogy a műsorszolgáltatási hozzájárulás beszedéséhez és a fizetésre kötelezettek megállapításához kapcsolódó egyes tevékenységekkel harmadik személyeket bízjon meg, és ennek részletszabályait a 9. § (2) bekezdése szerinti szabályzatban állapítsa meg. [...]"

- 12 Mivel a közigazgatási végrehajtás (Beitreibung) részletszabályai szintén a szövetségi tartományok hatáskörébe tartoznak, Baden-Württemberg tartomány e tekintetben 1974. március 12-én egy törvényt hozott, ez a Verwaltungsvollstreckungsgesetz für Baden-Württemberg, Landesverwaltungsvollstreckungsgesetz (a közigazgatási végrehajtási eljárásról szóló baden-württembergi törvény).

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 13 Az alapeljárás felperesei műsorszolgáltatási hozzájárulás (Rundfunkbeitrag) fizetésére kötelezettek, akik teljes egészében vagy részben nem fizették meg e hozzájárulást.
- 14 2015-ben és 2016-ban az SWR illetékes regionális műsorszolgáltató szervezet e hozzájárulás kötelezettjeivel szemben végrehajtható okiratokat állított ki annak érdekében, hogy behajtsa a 2013 januárja és 2016 vége közötti időszakban meg nem fizetett összegeket.
- 15 Mivel e hozzájárulás kötelezettjei továbbra sem fizették meg az említett hozzájárulást, az SWR e végrehajtható okiratok alapján intézkedett a követelése behajtásáról.
- 16 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy e kötelezettek keresetet indítottak a rájuk nézve területileg illetékes bíróságok, nevezetesen az Amtsgericht Reutlingen (reutlingeni helyi bíróság, Németország), az Amtsgericht Tübingen (tübingeni helyi bíróság, Németország) és az Amtsgericht Calw (calwi helyi bíróság, Németország) előtt az őket érintő végrehajtási eljárásokkal szemben.
- 17 Az Amtsgericht Tübingen (tübingeni helyi bíróság) helyt adott az érintett kötelezettek által elé terjesztett három keresetnek. Az Amtsgericht Reutlingen (reutlingeni helyi bíróság) és az Amtsgericht Calw (calwi helyi bíróság) a maga részéről elutasította az előtte indított kereseteket.
- 18 A Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy mindegyik fél, akinek a keresetét elutasították, a rá vonatkozó elutasító határozatot fellebbezéssel megtámadta a kérdést előterjesztő bíróság előtt.
- 19 E bíróság, amely egyesítette ezen ügyeket, jelzi, hogy az alapeljárások lényegében a hátralékos követelésekre vonatkozó végrehajtási jog körébe tartozó kérdésekre vonatkoznak, de e kérdések szorosan kapcsolódnak a vonatkozó anyagi jog rendelkezéseikhez.
- 20 A kérdést előterjesztő bíróság véleménye az, hogy a szóban forgó jogszabályok rendelkezései ellentétesek az uniós joggal.
- 21 Először is e bíróság jelzi, hogy a német közszolgálati műsorszolgáltatást részben a műsorszolgáltatási hozzájárulás révén finanszírozzák. E hozzájárulás megfizetésére főszabály szerint bírság terhe mellett minden Németországban lakó nagykorú személy köteles, és azt Baden-Württemberg tartományban különösen az SWR és a ZDF közszolgálati műsorszolgáltatók részére kell befizetni. E bíróság szerint az említett hozzájárulás az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett, e műsorszolgáltatók javára szóló állami támogatást jelent, amelyet az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése alapján be kellett volna jelenteni a Bizottságnak.

- 22 E tekintetben az említett bíróság hangsúlyozza, hogy a korábbi műsorszolgáltatási díj, amely a vevőkészülék birtoklása címén volt fizetendő, 2013. január 1-jei hatállyal lényegesen módosult a műsorszolgáltatási hozzájárulás fizetési kötelezettség hatálybalépése nyomán annyiban, amennyiben ettől kezdve azt minden lakásbirtokosnak kell fizetnie. E bíróság arra emlékeztet, hogy a német közszolgálati műsorszolgáltatás finanszírozási rendszerét már értékelés alá vonta a Bizottság a tagállamokban létező támogatási programok EUMSZ 108. cikk (1) bekezdése szerinti folyamatos vizsgálata keretében. A Bíróság rendelkezésére álló iratokból e tekintetben kitűnik, hogy az [E 3/2005. sz. állami támogatásról (ex CP 2/2003, CP 232/2002, CP 43/2003, CP 243/2004 és CP 195/2004) – Die Finanzierung der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten in Deutschland (A közszolgálati műsorszolgáltatók finanszírozása Németországban – ARD/ZDF) szóló,] – e rendszerre vonatkozó – 2007. április 24-i (C(2007) 1761 végleges) bizottsági határozat (a továbbiakban: 2007. április 24-i határozat) keretében a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a műsorszolgáltatási díjat létező támogatásnak kell minősíteni. Így a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy azon lényeges módosítások miatt, amelyeket a műsorszolgáltatási hozzájárulásról szóló törvény idézett elő a műsorszolgáltatás finanszírozásában, az új finanszírozási rendszert be kellett volna jelenteni. Továbbá az ebből eredő állami támogatás nem egyeztethető össze a belső piaccal az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdése alapján.
- 23 Másodsor, e bíróság szerint a műsorszolgáltatási hozzájárulás ellentétes az uniós joggal, mivel az e hozzájárulásból származó bevételek egy új digitális földfelszíni közvetítési rendszer, mégpedig a DVB-T2 üzembe helyezésének finanszírozására szolgálnak, amely esetében nem írták elő, hogy külföldi műsorszolgáltatók is használhatják. A kérdést előterjesztő bíróság szerint a tényállási helyzet hasonló a 2011. szeptember 15-i Németország kontra Bizottság ítélet (C-544/09 P, nem tették közzé, EU:C:2011:584) alapjául szolgáló ügy tényállási helyzetéhez, amely az analóg műsorszórási technológiáról a digitális műsorszórási technológiára történő átállásra vonatkozott.
- 24 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az alapügyben szereplő hozzájárulás valójában a céladóval (Zwecksteuer) esik azonos megítélés alá. Az, hogy a korábban felszámított műsorszolgáltatási díjat a személyi jellegű műsorszolgáltatási hozzájárulással váltották fel, a közszolgálati műsorszolgáltatás finanszírozási rendszerének lényeges módosítását jelentette. Így a korábbi finanszírozási rendszerrel ellentétben e hozzájárulás megfizetésével nem kapnak egyedi ellenszolgáltatást a hozzájárulás fizetésére kötelezettek. Ennélfogva a Németországban lakással rendelkező, teljes nagykorú lakosság éppúgy részt vesz a közszolgálati műsorszolgáltatás finanszírozásában, mint az adózás területén. A Bíróságnak a 2007. december 13-i Bayerischer Rundfunk és társai ítéletből (C-337/06, EU:C:2007:786) eredő ítélkezési gyakorlata értelmében vett, többségi részben állami finanszírozásról van szó. Ily módon a jelenlegi hozzájárulási szabályozás a DVB-T2 rendszer bevezetésére szolgáló, adóból finanszírozott jogellenes támogatást valósít meg.
- 25 Harmadszor a közszolgálati műsorszolgáltatók a szóban forgó jogszabályoknak köszönhetően olyan előnyökben részesülnek, amelyek nem állnak a magán-műsorszolgáltatók rendelkezésére, gazdasági előnyt, valamint a műsorszolgáltatási hozzájárulás fizetésére vonatkozó kötelezettség általános jellegére tekintettel állami támogatást is képeznek. Ezen előnyöket többek között az általános jogtól eltérő olyan rendelkezések szabályozzák, amelyek megengedik a közszolgálati műsorszolgáltatóknak, hogy maguk állítsák ki a követelések végrehajtásához szükséges végrehajtható okiratokat. A végrehajtható okiratok kiállításának e módja sokkal gyorsabb, egyszerűbb és olcsóbb, mint a követelések érvényesítésére irányuló bírósági eljárás indítása. Továbbá ez nehézségeket okoz a fogyasztók számára, mivel kizárt vagy rendkívül nehezen megvalósítható számukra, hogy a végrehajtható okirat kiállítása és a végrehajtás előtt keresetet indíthassanak és bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújthassanak be.
- 26 Negyedszer, a műsorszolgáltatási hozzájárulásról szóló törvény, különösen annak 2. és 3. §-a sérti a Charta 11. cikkében és az EJEE 10. cikkében foglalt tájékoztatói szabadságot. A műsorszolgáltatási hozzájárulást szándékosan úgy alakították ki, hogy gátolja a műholdon, kábelen vagy

mobiltelefon-hálózaton keresztül terjesztett bármely információtípushoz való hozzáférést. Egy magánszemélynek a közszolgálati műsorszolgáltatók programjainak tényleges vételétől függetlenül meg kell fizetnie a műsorszolgáltatási hozzájárulást.

27 Ötödször a kérdést előterjesztő bíróság szerint a műsorszolgáltatási hozzájárulás ellentétes a letelepedés szabadságával. Úgy szintén sérti az egyenlő bánásmód elvét és hátrányos megkülönböztetést eredményez a nőkkel szemben. Ez utóbbi tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy a hozzájárulás lakásonként fizetendő, függetlenül az ott lakó személyek számától, úgy, hogy az említett hozzájárulás összege, amelyet nagykorú személyenként kell fizetni, jelentős eltéréseket mutat a háztartást alkotó személyek számától függően. Az egyedülálló szülők, akik többségükben nők, hátrányt szenvednek a lakóközösségben élő felnőttekhez képest.

28 E körülmények között a Landgericht Tübingen (tübingeni regionális bíróság, Németország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Összeegyeztethető-e az uniós joggal [a műsorszolgáltatási hozzájárulásról szóló törvény], mivel az abban szereplő, főszabály szerint 2013. január 1-jétől a Baden-Württemberg német szövetségi tartományban lakó valamennyi nagykorú személytől feltétel nélkül az SWR és a ZDF műsorszolgáltatók javára beszedett hozzájárulás az uniós jogba ütköző, kizárólag a közszolgálati műsorszolgáltatókat előnyben részesítő támogatást jelent a magán műsorszolgáltatókkal szemben? Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikket, hogy a törvény a műsorszolgáltatási hozzájárulás vonatkozásában a Bizottság jóváhagyását igényelte volna, és jóváhagyás hiányában érvénytelen?

2) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikket, hogy a rendelkezések kiterjednek a műsorszolgáltatási hozzájárulásról szóló tartományi törvényben rögzített szabályozásra, amely alapján főszabály szerint valamennyi Baden-Württembergben lakó nagykorú személytől feltétel nélkül hozzájárulást szednek be kizárólag az állami/közszolgálati műsorszolgáltatók javára, mert ez a hozzájárulás uniós jogba ütköző, előnyben részesítő támogatást foglal magában az Európai Unió tagállamai műsorszolgáltatóinak műszaki kizárása céljából, mivel a hozzájárulásokat arra használják fel, hogy olyan versengő műsorszórási eljárást hozzanak létre (DVB-T2 – monopólium), amelyet külföldi műsorszolgáltatók nem használhatnak? Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikket, hogy a rendelkezések nemcsak a közvetett pénzügyi támogatásokra, hanem más gazdaságilag releváns előnyben részesítésre (jogcím megállapításának joga, kereskedelemre jogosultság mind gazdasági vállalkozásként, mind pedig hatóságként, kedvezőbb helyzet biztosítása az adósság számításánál) is kiterjednek?

3) Összeegyeztethető-e az egyenlő bánásmód követelményével és az előnyben részesítő támogatások tilalmával, ha valamely olyan nemzeti törvény, mint a műsorszolgáltatási hozzájárulásról szóló baden-württembergi törvény, az olyan közszolgálatilag szervezett és hatóságként kialakított német televíziós műsorszolgáltatót, amely azonban magán műsorszolgáltatókkal is versenyez a reklámpiacon, azokkal szemben előnyben részesíti azáltal, hogy a nézőkkel szembeni követeléseit a magán versenytársaktól eltérően nem kell rendes bíróság előtt a jogcím megállapításával érvényesítenie a végrehajtás előtt, hanem bírósági közreműködés nélkül maga hozhat létre végrehajtásra jogosító jogcímet?

4) Összeegyeztethető-e az EJEE 10. cikkével, illetve [a Charta 11. cikkével], ha valamely tagállam a nemzeti, baden-württembergi törvényben előírja, hogy valamely hatóságként kialakított televíziós műsorszolgáltató éppen a műsorszolgáltató finanszírozása céljából bírság terhe mellett hozzájárulást követelhet minden, a vételi területen lakó nagykorú személytől, függetlenül attól, hogy van-e egyáltalán vevőkészüléke, vagy hogy kizárólag más, nevezetesen külföldi vagy más, magán műsorszolgáltató adót használ?

- 5) Összeegyeztethető-e [a műsorszolgáltatási hozzájárulásról szóló törvény], és különösen annak 2. és 3. §-a az uniós jogban előírt egyenlő bánásmód és hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvével, ha a valamely közszolgálati televíziós műsorszolgáltató finanszírozása céljából minden lakó által feltétel nélkül fizetendő díj fejenként annak többszörösével terheli az egyedülálló szülőt, amit egy lakóközösség tagjának kell megfizetnie? Úgy kell-e értelmezni [a nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód elvének az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, valamint azok értékesítése, illetve nyújtása tekintetében történő végrehajtásáról szóló, 2004. december 13-i 2004/113/EK tanácsi irányelvet (HL 2004. L 373., 37. o.)], hogy az a szóban forgó díjra is kiterjed, és hogy a közvetett hátrány elegendő, ha a valós esetek alapján 90%-ban nagyobb terhet ró a nőkre?
- 6) Összeegyeztethető-e [a műsorszolgáltatási hozzájárulásról szóló törvény], különösen annak 2. és 3. §-a az uniós jogban előírt egyenlő bánásmód és hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvével, ha a valamely közszolgálati televíziós műsorszolgáltató finanszírozása céljából minden lakó által feltétel nélkül fizetendő hozzájárulás kétszer több olyan személyek esetében, akiknek foglalkozásuk miatt második lakóhelyre van szükségük, mint más munkavállalók esetében?
- 7) Összeegyeztethető-e [a műsorszolgáltatási hozzájárulásról szóló törvény], különösen annak 2. és 3. §-a az egyenlő bánásmódnak az uniós jogban előírt követelményével, a hátrányos megkülönböztetésnek az uniós jogban előírt tilalmával és a letelepedésnek az uniós jogban előírt szabadságával, ha a valamely közszolgálati televíziós műsorszolgáltató finanszírozása céljából minden lakó által feltétel nélkül fizetendő hozzájárulást személyek esetében úgy alakították ki, hogy azonos vételi lehetőségek mellett közvetlenül az uniós tagállami határ előtt a német állampolgároknak kizárólag a lakóhelyüktől függően kell hozzájárulást fizetni, a határ túlsó oldalán élő német állampolgároknak azonban nem kell hozzájárulást fizetni, és hasonlóképpen, hozzájárulás-fizetési kötelezettség terheli azt a külföldi uniós polgárt, akinek foglalkozásából adódóan közvetlenül az uniós belső határ túlsó oldalán kell letelepednie, a közvetlenül a határ előtt élő uniós polgárt azonban ilyen kötelezettség nem terheli, és ez abban az esetben is igaz, ha egyikük sem érdekelt a német műsorszolgáltató [műsorának] vételében?”

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

- 29 Az SWR előadja, hogy a kérdést előterjesztő bíróság, amely egyesbíróként jár el, a vonatkozó nemzeti eljárási szabályok szerint köteles lett volna az ügyeket e bíróság valamely tanácsban eljáró testülete elé utalni, így nem lett volna jogosult arra, hogy az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel forduljon a Bírósághoz.
- 30 E tekintetben elegendő arra emlékeztetni arra, hogy az EUMSZ 267. cikk második bekezdése alapján, amikor egy tagállam bírósága előtt folyamatban lévő ügyben olyan kérdés merül fel, amely előzetes döntéshozatal tárgyát képezheti, ez a bíróság, ha úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, kérheti a Bíróságot, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést.
- 31 Ezzel kapcsolatban hangsúlyozni kell, hogy az EUMSZ 267. cikkel létrehozott, a Bíróság és a nemzeti bíróságok közötti együttműködési rendszer működése és az uniós jog elsőbbségének elve azt igényli, hogy a nemzeti bíróság az eljárás általa megfelelőnek tartott bármely pillanatában szabadon fordulhasson a Bírósághoz az általa szükségesnek tartott bármely kérdéssel előzetes döntéshozatal céljából (lásd ebben az értelemben: 2015. június 4-i Kernkraftwerke Lippe-Ems ítélet, C-5/14, EU:C:2015:354, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 32 Továbbá emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróságnak nem feladata, hogy megvizsgálja, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatot a nemzeti jog bírósági szervezeti és eljárási szabályaival összhangban hozták-e meg (2018. szeptember 6-i Di Girolamo végzés, C-472/17, nem tették közzé, EU:C:2018:684, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 33 Ezért az SWR érvelése, amely a nemzeti bírósági szervezeti szabályok állítólagos megsértésén alapul, nem akadályozhatja a kérdést előterjesztő bíróságot abban, hogy az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel forduljon a Bírósághoz.
- 34 Következésképpen az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A kérdések elfogadhatóságáról

- 35 Az SWR és a német kormány lényegében úgy érvel, hogy az uniós jognak a kérdést előterjesztő bíróság által kért értelmezése az előterjesztett kérdések többségében semmilyen összefüggésben nincs az alapügyek tényállásával vagy tárgyával, és az előterjesztett probléma hipotetikus jellegű. Egyedül a közszolgálati műszolgáltatást a végrehajtás terén megillető előjogokra vonatkozó kérdések relevánsak e tekintetben.
- 36 Emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 267. cikkben a Bíróság és a nemzeti bíróságok között létesített együttműködés keretében kizárólag az ügyben eljáró és a meghozandó bírósági határozatért felelős nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik annak megítélése, hogy – tekintettel az ügy különleges jellemzőire – ítélete meghozatalához szükségesnek tartja-e az előzetes döntéshozatalt, és a Bíróságnak feltett kérdései relevánsak-e. Következésképpen, ha a feltett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság főszabály szerint köteles határozatot hozni (2017. július 26-i Persidera ítélet, C-112/16, EU:C:2017:597, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 37 A Bíróság ugyanakkor nem dönthet egy nemzeti bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett olyan kérdéstről, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (2008. január 31-i Centro Europa 7 ítélet, C-380/05, EU:C:2008:59, 53. pont).
- 38 Emlékeztetni kell arra, hogy az uniós jog nemzeti bíróság számára hasznos értelmezésének szükségessége megköveteli, hogy a nemzeti bíróság szigorúan tiszteletben tartsa az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tartalmát érintő, és a Bíróság eljárási szabályzatának 94. cikkében kifejezetten meghatározott követelményeket, melyeket a kérdést előterjesztő bíróságnak ismernie kell (2017. július 26-i Persidera ítélet, C-112/16, EU:C:2017:597, 27. pont). E követelmények egyébiránt az „Ajánlások a nemzeti bíróságok figyelmébe az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek előterjesztésére vonatkozóan” című bírósági dokumentumban (HL 2018. C 257., 1. o.) is szerepelnek.
- 39 Amint tehát az eljárási szabályzat 94. cikkének c) pontja előírja, nélkülözhetetlen, hogy maga az előzetes döntéshozatalra utaló határozat tartalmazza azon okok ismertetését, amelyek miatt a kérdést előterjesztő bíróságban kérdés merült fel egyes uniós jogi rendelkezések értelmezésére vagy érvényességére vonatkozóan, valamint azt a kapcsolatot, amelyet az említett bíróság e rendelkezések és az alapeljárásban alkalmazandó nemzeti jog között felállít. Szintén nélkülözhetetlen az, hogy – amint ezt az eljárási szabályzat 94. cikkének a) pontja előírja – az előzetes döntéshozatalra utaló határozat tartalmazza legalább a kérdések alapját képező tények ismertetését. A Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében e követelmények különösen érvényesek a versenyjog területén, amelyet összetett ténybeli és jogi helyzetek jellemeznek (2017. július 26-i Persidera ítélet, C-112/16, EU:C:2017:597, 28. és 29. pont).

- 40 A jelen esetben először is a kérdést előterjesztő bíróság az első, a második és a harmadik kérdésével lényegében az EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikk értelmezését kéri a Bíróságtól annak megállapítása céljából, hogy a német műsorszolgáltatás finanszírozási rendszerében a műsorszolgáltatási hozzájárulásról szóló törvénnyel véghez vitt módosítást be kellett volna-e jelenteni a Bizottságnak az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése alapján, és hogy az említett EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikkbe ütközik-e egy ilyen rendszer.
- 41 Először is az SWR és a német kormány állításával ellentétben az a körülmény, hogy az alapeljárások a műsorszolgáltatási hozzájárulás beszédésére vonatkoznak, nem zárja ki, hogy a kérdést előterjesztő bíróság abba a helyzetbe kerülhet, hogy értelmeznie és alkalmaznia kell a támogatásnak az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésében szereplő fogalmát, különösen annak megállapítása érdekében, hogy e műsorszolgáltatási hozzájárulást az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésében foglalt előzetes vizsgálati eljárás alá kellett volna-e vonni, vagy sem, és adott esetben annak vizsgálata érdekében, hogy az érintett tagállam eleget tett-e ezen kötelezettségnek.
- 42 Ugyanis az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésének közvetlen hatályából következik, hogy a nemzeti bíróságoknak biztosítaniuk kell a jogalanyok számára azt, hogy az e rendelkezés megsértéséből eredő valamennyi következményt a nemzeti joguknak megfelelően megállapítsák, mind a végrehajtásra vonatkozó jogi aktusok érvényességét, mind az e rendelkezés vagy az esetleges ideiglenes intézkedések megsértésével nyújtott pénzügyi támogatások visszatéríttetését illetően (lásd ebben az értelemben: 1996. július 11-i SFEI és társai ítélet, C-39/94, EU:C:1996:285, 39. és 40. pont; 2015. április 16-i Trapeza Eurobank Ergasias ítélet, C-690/13, EU:C:2015:235, 52. pont; 2015. november 11-i Klausner Holz Niedersachsen ítélet, C-505/14, EU:C:2015:742, 23. és 24. pont).
- 43 Továbbá a Bíróság a kérdést előterjesztő bíróság részére az uniós jog valamennyi olyan értelmezési szempontját megadhatja, amely lehetővé teszi utóbbi számára adott nemzeti rendelkezés e joggal való összeegyeztethetőségének értékelését annak érdekében, hogy döntést hozzon az előtte folyó eljárásban. Az állami támogatások terén a Bíróság többek között tájékoztathatja a kérdést előterjesztő bíróságot minden olyan értelmezési szemponttal, amely lehetővé teszi számára annak megállapítását, hogy adott nemzeti intézkedés állami támogatásnak minősülhet-e az uniós jog értelmében (2010. június 10-i Fallimento Traghetti del Mediterraneo ítélet, C-140/09, EU:C:2010:335, 24. pont), vagy adott esetben azt, hogy ezen intézkedés létező támogatást vagy új támogatást képez-e (lásd ebben az értelemben: 2015. március 19-i OTP Bank ítélet, C-672/13, EU:C:2015:185, 60. pont).
- 44 Következésképpen az alapügyek tárgyára tekintettel az előterjesztett első, második és harmadik kérdés nem tűnik nyilvánvalóan irrelevánsnak, amennyiben e kérdések az EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikk értelmezésére vonatkoznak.
- 45 Másrészt meg kell állapítani, hogy a második kérdés első részével a kérdést előterjesztő bíróság egész pontosan arra kérdez rá, hogy a szóban forgó műsorszolgáltatási hozzájárulás összeegyeztethető-e az EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikkel, amennyiben e hozzájárulás olyan állami támogatást foglal magában, amely a DVB-T2 szabványnak megfelelő műsorszórási rendszer üzembe helyezésére szolgál, amely esetében nem írták elő, hogy más uniós tagállambeli műsorszolgáltatók is használhatják.
- 46 Ugyanakkor az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem tartalmaz olyan ténybeli és jogi elemeket, amelyek lehetővé teszik a Bíróság számára, hogy hasznos választ adjon a kérdést előterjesztő bíróság ezzel kapcsolatos kérdéseire. Így különösen, jóllehet e bíróság kifejti, hogy a műsorszolgáltatási hozzájárulás kizárólag a németországi műsorszolgáltatók javára tette lehetővé e rendszer finanszírozását, nem pontosítja sem az említett rendszer finanszírozási feltételeit, sem azokat az okokat, amelyek miatt más műsorszolgáltatók ki lennének zárva ugyanezen rendszer használatából.
- 47 Következésképpen a második kérdés első része elfogadhatatlan. Egyébiránt az előterjesztett első, második, illetve harmadik kérdés elfogadható.

- 48 Másodszor a kérdést előterjesztő bíróság a negyedik, az ötödik, a hatodik és a hetedik kérdésével arra kéri a Bíróságot, hogy értelmezze a Charta 11. cikkében és az EJEE 10. cikkében foglalt véleménynyilvánítás és tájékozódás szabadságához való jogot, a 2004/113 irányelv rendelkezéseit, az egyenlő bánásmód és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét, valamint a letelepedés szabadságát.
- 49 Meg kell állapítani, hogy az említett bíróság ugyanakkor semmilyen magyarázatot nem adott azon kapcsolatra nézve, amelyet az e kérdések szándékozott tárgyát képező uniós jogi rendelkezések és az alapügyek között felállít. Különösen nem szolgáltatott egyetlen konkrét információt sem, amely alapján megállapítható, hogy az alapügyben szereplő személyek a kérdésekben említettek közül valamelyik helyzetben lennének.
- 50 Márpedig a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az előzetes döntéshozatalra utalást nem az általános vagy hipotetikus kérdésekkel kapcsolatos tanácsadó vélemények megfogalmazása indokolja, hanem az uniós jogot érintő jogvita tényleges megoldásának szükségessége (2016. december 21-i Tele2 Sverige és Watson és társai ítélet, C-203/15 és C-698/15, EU:C:2016:970, 130. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 51 Következésképpen az előterjesztett negyedik, ötödik, hatodik és hetedik kérdés elfogadhatatlan.
- 52 A fenti körülmények összességére tekintettel csak az első kérdés, a második kérdés második része és a harmadik kérdés elfogadható.

Az ügy érdeméről

Az első kérdésről

- 53 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy – amint a főtanácsnok az indítványának 45. pontjában hangsúlyozta – nem vitatott, hogy a műsorszolgáltatási hozzájárulásról szóló törvény elfogadása a 659/1999 rendelet 1. cikkének c) pontja értelmében egy létező támogatást módosít.
- 54 E körülmények között úgy kell érteni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az első kérdésével lényegében arra vár választ, hogy a 659/1999 rendelet 1. cikkének c) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy valamely tagállami közszolgálati műsorszolgáltatás finanszírozási rendszerének olyan módosítása, mint amely az alapügyben szerepel, és amely abban áll, hogy az audiovizuális vevőkészülék birtoklása címén fizetendő műsorszolgáltatási díjat felváltja az elsődlegesen valamely lakás vagy üzlethelyiség birtoklása címén fizetendő műsorszolgáltatási hozzájárulás, az e rendelkezés értelmében vett létező támogatás olyan módosítását képezi, amelyet az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése alapján be kell jelenteni a Bizottságnak.
- 55 Emlékeztetni kell arra, hogy a 794/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének első mondata úgy rendelkezik, hogy a 659/1999 rendelet 1. cikkének c) pontja alkalmazásában létező támogatás módosítása alatt – a tisztán formai vagy adminisztratív jellegű módosítások kivételével – minden olyan változtatás értendő, amely nem befolyásolhatja a támogatási intézkedésnek a belső piaccal való összeegyeztethetőségét. E tekintetben a 794/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének második mondata kimondja, hogy a létező támogatási program eredeti költségvetésének legfeljebb 20%-os emelése nem tekinthető a fennálló támogatási program módosításának.
- 56 Ahhoz, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak hasznos választ lehessen adni, meg kell határozni, hogy a műsorszolgáltatási hozzájárulásról szóló törvény, azáltal, hogy módosítja a fizetési kötelezettséget keletkeztető tényállást azon hozzájárulás esetében, amelynek célja a közszolgálati műsorszolgáltatás

finanszírozása Németországban, mivel előírja, hogy ez a hozzájárulás már nem a vevőkészülék birtoklása, hanem elsődlegesen valamely lakás birtoklása címén fizetendő, valamely létező támogatás módosításának minősül-e a jelen ítélet előző pontjában hivatkozott rendelkezések értelmében.

- 57 E kérdés végső soron annak meghatározására irányul, hogy a műsorszolgáltatási hozzájárulásról szóló törvény elfogadása lényeges módosítását jelenti-e azon létező támogatásnak, amely a 2007. április 24-i határozat tárgyát képezte, vagy e törvény csak olyan tisztán formai vagy adminisztratív jellegű módosításra szorítkozik, amely nem befolyásolhatja a támogatási intézkedésnek a belső piaccal való összeegyeztethetőségét.
- 58 Amint az SWR, a német és svéd kormány, valamint a Bizottság a Bíróság elé terjesztett észrevételeikben előadták, továbbá amint a Bíróság rendelkezésére álló iratanyag elemeiből következik, a műsorszolgáltatási díjnak a műsorszolgáltatási hozzájárulással való felváltása a 2007. április 24-i határozat tárgyát képező, létező támogatás olyan módosítására szorítkozik, amely nem minősíthető lényegesnek.
- 59 Ugyanis a műsorszolgáltatási hozzájárulás fizetési kötelezettséget keletkeztető tényállás módosítása nem érintette a német közszolgálati műsorszolgáltatás finanszírozási rendszerének alkotóelemeit, amelyeket a Bizottság már értékelt a 2007. április 24-i határozat keretében.
- 60 Így először is nem vitatott, hogy a műsorszolgáltatási hozzájárulásról szóló törvény nem módosította a német közszolgálati műsorszolgáltatás finanszírozási rendszere által követett célt, tehát a műsorszolgáltatási hozzájárulás – az általa felváltott műsorszolgáltatási díjhoz hasonlóan – továbbra is a közszolgálati műsorszolgáltatás finanszírozására szolgál.
- 61 Másodszor, szintén nem vitatott, hogy e rendszer kedvezményezettjeinek köre megegyezik a korábbi kedvezményezetti körrel.
- 62 Harmadszor, a Bíróság előtt vita tárgyává tett körülményekből nem következik, hogy a műsorszolgáltatási hozzájárulásról szóló törvény módosította volna a közszolgálati műsorszolgáltatókra háruló közszolgálati feladatot, vagy e műsorszolgáltatók azon tevékenységeit, amelyek a műsorszolgáltatási hozzájárulás révén támogathatók.
- 63 Negyedszer, a műsorszolgáltatási hozzájárulásról szóló törvény módosította e hozzájárulás tekintetében a fizetési kötelezettséget keletkeztető tényállást.
- 64 Ugyanakkor, egyrészt, amint azt különösen az SWR, a német kormány és a Bizottság kifejtette, az alapügyben szereplő módosítás főként arra a célra irányult, hogy – a közszolgálati műsorszolgáltatók műsorainak vételét biztosító technológiák fejlesztésével összefüggésben – egyszerűsítsék a műsorszolgáltatási hozzájárulás beszedési feltételeit.
- 65 Másrészt, amint a német kormány és a Bizottság a Bíróság elé terjesztett észrevételeikben előadták, valamint a főtanácsnok az indítványának 55. pontjában megállapította, a műsorszolgáltatási díjnak a műsorszolgáltatási hozzájárulással való felváltása nem eredményezte azon ellentételezés jelentős növekedését, amelyet a közszolgálati műsorszolgáltatók abból a célból kaptak, hogy fedezzék a rájuk rótt közszolgálati feladatokkal kapcsolatos költségeket.
- 66 E feltételek között a Bíróság rendelkezésére álló iratanyag elemei alapján nem bizonyított, hogy a műsorszolgáltatási hozzájárulásról szóló törvény a németországi közszolgálati műsorszolgáltatás finanszírozási rendszerében olyan lényeges módosítást vitt véghez, amely szükségessé tette volna, hogy e törvény elfogadását az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése alapján bejelentsék a Bizottságnak.

67 A fentiekre tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 659/1999 rendelet 1. cikkének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy valamely tagállami közszolgálati műsorszolgáltatás finanszírozási rendszerének olyan módosítása, mint amely az alapügyben szerepel, és amely abban áll, hogy az audiovizuális vevőkészülék birtoklása címén fizetendő műsorszolgáltatási díjat felváltja az elsődlegesen valamely lakás vagy üzlethelyiség birtoklása címén fizetendő műsorszolgáltatási hozzájárulás, nem képezi az e rendelkezés értelmében vett létező támogatás olyan módosítását, amelyet az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése alapján be kell jelenteni a Bizottságnak.

A második kérdés második részéről és a harmadik kérdésről

68 A második kérdés második részével és a harmadik kérdéssel, amelyeket együtt célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy az EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amely az alapügyben szerepel, és amely a közszolgálati műsorszolgáltatónak az általános jogtól eltérő jogosultságokat biztosít, lehetővé téve számára, hogy saját maga fogantatosítsa a műsorszolgáltatási hozzájárulás címén hátralékos követelések végrehajtását.

69 E tekintetben, amint az SWR és a német kormány a Bíróság elé terjesztett észrevételeiben hangsúlyozta, azokat a közhatalmi jogosítványokat, amelyekkel a közszolgálati műsorszolgáltatók rendelkeznek a műsorszolgáltatási díj beszedése terén, már számításba vette a Bizottság a közszolgálati műsorszolgáltatás finanszírozási rendszerére, és különösen az e díjra vonatkozó vizsgálata során a 2007. április 24-i határozata keretében. E határozat tükrében e jogosítványokat, amelyek kifejezetten az említett díj beszedésére vonatkoznak, úgy kell tekinteni, hogy azok az – e díj révén megvalósuló – létező támogatás szerves részét képezik.

70 Márpedig, amint a főtanácsnok az indítványának 87. pontjában megjegyezte, a műsorszolgáltatási hozzájárulásról szóló törvény egyáltalán nem módosította e jogosítványokat.

71 E feltételek között meg kell állapítani, hogy a műsorszolgáltatási hozzájárulásról szóló törvény nem befolyásolhatja azt az értékelést, amelyet a Bizottság a 2007. április 24-i határozat keretében az említett jogosítványokat érintően elvégzett.

72 Egyébként, amint a Bizottság az észrevételeiben jelezte, a főtanácsnok pedig az indítványának 84. pontjában rámutatott, azok a közhatalmi jogosítványok, amelyekkel a közszolgálati műsorszolgáltatók a műsorszolgáltatási díj beszedése terén rendelkeznek, szorosan hozzátartoznak a közszolgálati feladataikhoz.

73 Következésképpen a második kérdés második részére és a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amely az alapügyben szerepel, és amely a közszolgálati műsorszolgáltatónak az általános jogtól eltérő jogosultságokat biztosít, lehetővé téve számára, hogy saját maga fogantatosítsa a műsorszolgáltatási hozzájárulás címén hátralékos követelések végrehajtását.

A költségekről

74 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) Az [EUMSZ 108. cikk] alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet 1. cikkének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy valamely tagállami közszolgálati műsorszolgáltatás finanszírozási rendszerének olyan módosítása, mint amely az alapügyben szerepel, és amely abban áll, hogy az audiovizuális vevőkészülék birtoklása címén fizetendő műsorszolgáltatási díjat felváltja az elsődlegesen valamely lakás vagy üzlethelyiség birtoklása címén fizetendő műsorszolgáltatási hozzájárulás, nem képezi az e rendelkezés értelmében vett létező támogatás olyan módosítását, amelyet az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése alapján be kell jelenteni az Európai Bizottságnak.
- 2) Az EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amely az alapügyben szerepel, és amely a közszolgálati műsorszolgáltatónak az általános jogtól eltérő jogosultságokat biztosít, lehetővé téve számára, hogy saját maga foganatosítsa a műsorszolgáltatási hozzájárulás címén hátralékos követelések végrehajtását.

Aláírások